UNIVERSITATEA SAPIENTIA

Aprobat prin decizia Senatului nr. 2869/2024.06.28., modificat prin decizia Senatului nr. 2923/25.10.2024.

COD DE CONDUITĂ
pentru prevenția şi sancționarea antisemitismului, xenofobiei, radicalizării şi discursului instigator la ură

Baza legală:

- Art. 4 lit. o) din Legea învățământului superior nr. 199/2023
- Ordinul ministrului educației nr. 4.043 din 22 martie 2024 privind aprobarea Codului de conduită pentru prevenția și sancționarea xenofobiei, radicalizării și discursului instigator la ură
- Codul de conduită în universitățile din România pentru prevenirea și sancționarea incidentelor antisemite elaborat de Uniunea Europeană a Studenților Evrei

CAPITOLUL I
Dispoziţii generale

ART. 1

(1) Scopul prezentului cod este de a preveni apariția, extinderea, proliferarea unor fapte și manifestări asociate antisemitismului și xenofobiei, de a combate discursul instigator la ură, atitudinile şi comportamentele de excludere a persoanelor de altă rasă, etnie ori cu background cultural diferit.

ART. 2

(1) Radicalizarea şi discursul xenofob instigator la ură sunt încălcări directe ale principiilor pe care s-a clădit edificiul european – libertățile fundamentale, drepturile omului, respectul reciproc, a iubirii aproapelui – pietre de temelie ale Uniunii Europene actuale.

(2) Prin misiunea asumată Universității Sapientia îi revine responsabilitatea de a asigura un mediu universitar fără stereotipuri, fără intoleranță şi discriminare, de a stabili cadrul propice de manifestarea a personalității tinerei generații, de a lua măsuri pentru prevenirea şi combaterea discursul instigator la ură în spațiul universitar și în mediul exterior în care funcționează.

ART. 3

Prevenirea manifestărilor de natură xenofobă, combaterea discursului instigator la ură, a excluderii unor grupuri sau persoane aparținătoare acestora implică cunoașterea și conștientizarea respectării de către membrii comunității academice a unor principii obligatorii:

a) **principiul respectării drepturilor şi libertăților fundamentale ale omului,**

b) **principiul legalității** - activitățile din spațiul universitar și social se desfășoară în conformitate cu legislația în vigoare;

c) **principiul prevenirii** - întreaga activitate desfășurată în universitate trebuie să asigure prevenirea antisemitismului, xenofobiei, radicalizării şi discursului instigator la ură. Aceasta implică:

- bună informare a membrilor comunității academice,
- facilitarea colaborării între structurile universității și persoanele din cadrul acestora,
- implicarea departamentelor universității în activități de natură educativă, sprijin, inclusiv financiar, a cunoașterii problemelor comunităților defavorizate,
- implementarea unor măsuri adecvate de prevenție, combatere și eradicare a unor manifestări de natură xenofobă, antisemită, rasistă;

d) **principiul parteneriatului public-privat** - presupune a) cooptarea societății civile în activitățile concrete de informare, de educare, de prevenire, de combatere a manifestărilor de natură antisemite, xenofobă, a discursului instigator la ură, b) implicarea membrilor comunității academice – personal didactic și studenți- în cadrul procesului decizional;

e) **principiul proporționalității** - presupune că niciuna dintre acțiunile întreprinse nu trebuie să depășească nivelul necesar pentru realizarea obiectivelor stabilite.

CAPITOLUL II

Aspecte privind prevenția xenofobiei, radicalizării şi discursului instigator la ură

ART. 4

(1) Universitatea, fidel misiunii și obiectivelor formulate în Carta universitară încurajează membrii comunității universitare să creeze şi să întrețină un climat favorabil dezvoltării unor relații armonioase, raționale şi echilibrate între membrii săi, care garantează manifestarea personalității în spiritul colegialității şi al respectului reciproc, și veghează ca acestea să devină valori ale tuturor membrilor săi.

(2) Membrii comunității universitare care observă sau împotriva cărora sunt îndreptate fapte asociate antisemitismului, xenofobiei, radicalizării şi discursului instigator la ură sunt încurajați să raporteze acestea Comisiei de etică a universității pentru a fi cunoscute, analizate și combătute.

ART. 5

Universitatea, prin Comisia de etică, va organiza periodic o evaluare a experienței membrilor comunității academice referitoare la manifestările de natură xenofobă, antisemită întâlnite. Aceste evaluări se vor realiza pe bază de formulare specifice de cercetare sociologică anonimizată, implicând în proiectarea, derularea și prelucrarea informațiilor specialiști sociologi din facultățile

instituției. Rezultatele evaluărilor, analizate la nivelul Senatului universitar, vor fi, la nevoie, urmate de plan de măsuri adecvate situațiilor concrete.

CAPITOLUL III
Sancționarea xenofobiei, radicalizării şi discursului instigator la ură

ART. 6

În acord cu cele stipulate și în Carta universitară care interzice acțiuni de prozelitism politic, religios și de altă natură care contravin principiilor formulate de fondatori și de comunitatea universitară, în spațiul universitar sunt interzise următoarele fapte:

a) promovarea simbolurilor identitare, imaginilor şi faptelor cu caracter fascist, legionar, rasist sau xenofob;

b) promovarea cultului persoanelor vinovate de săvârșirea unor infracțiuni de genocid contra umanității şi de crime de război;

c) promovarea unor idei, simboluri sau doctrine care susțin şi promovează regimuri cu caracter totalitar, antisemit, extremist, fascist, iredentist, rasist, șovinist sau xenofob, dovedite a încălca drepturile şi libertățile fundamentale ale omului, cu excepția situației în care acestea sunt material de studiu a unor discipline din curricula universitară;

d) activități având ca scop radicalizarea şi promovarea discursului instigator la ură.

ART. 7

(1) Orice persoană care a luat cunoștință sau a fost subiectul unor astfel de manifestări și activități interzise la art. 6 poate sesiza Comisia de etică universitară.

(2) În cazul în care la nivelul Universității se constată săvârșirea uneia/unora din faptele prevăzute la art. 6, Comisia de etică universitară se va autosesiza, va analiza şi soluționa cazul în cauză. În cazul în care rezolvarea excedă sfera de competență Comisia de etica are obligația de a cere rectorului sesizarea organelor abilitate ale statului, conform prevederilor legale.

ART. 8

Pe perioada desfășurării analizei oricărei sesizări ori a autosesizării, persoana împotriva căreia a fost formulată investigația beneficiază de prezumția de nevinovăție.

CAPITOLUL IV
Prevenția și sancționarea incidentelor antisemite

ART. 9

(1) Universitatea se angajează să întrețină o cultură inclusivă care să promoveze egalitatea și diversitatea și un mediu de lucru, de studiu și de socializare în care drepturile și demnitatea tuturor studenților și angajaților să fie respectate.

(2) Universitatea recunoaște că antisemitismul și manifestările sale contravin acestui angajament. În mod istoric, manifestările antisemite dovedesc maniera în care prejudecățile și intoleranța pot

duce la agresiuni sistemice și la discriminare. În continuare astăzi, astfel de stereotipuri persistă, insulte și forme fizice de violență fac parte din experiența zilnică a membrilor comunității evreiești în întreaga Europă.
(3) Universitatea se angajează să reprezinte un exemplu de bune practici, reglementând răspunsul instituției la incidentele antisemite, sensibilizând atât studenții cât și angajații de această temă și modelând un standard pozitiv pentru întreaga societate.
ART. 10.
(1) Toti angajații, studenții și părțile terțe cu care universitatea interacționeaza trebuie să se conformeze prezentului Cod de conduită. Codul de conduită se referă la răsponsabilitatea angajaților, studenților și părților terțe atât în incinta universității, cât și în afara ei. Odată cu epuizarea remediilor interne, toate părțile își păstrează drepturile legate de o plângere în instanță.
ART. 11. Definiția antisemitismului
(1) În scopul aplicării prezentului Cod Universitatea aplică definiția de lucru a antisemitismului adoptată de 31 de state membre ale Alianței Internaționale pentru Memoria Holocaustului - International Holocaust Remembrance Alliance (IHRA), inclusiv exemplele sale (anexa 1).
ART. 12. Responsabilitățile Universității
(1) Universitatea își asumă responsabilitatea de a asigura un mediu cultural lipsit de stereotipuri, intoleranță și discriminare. Universitatea recunoaște că antisemitismul este o astfel de formă de discriminare.
(2) Pentru a adresa și preveni incidente antisemite în mod eficient, Universitatea oferă oportunități de training și instruire profesorilor și personalului, în parteneriat cu organizații ale societății civile, cu scopul de a educa pe tema antisemitismului și a experiențelor comunității evreiești.
(3) Training-ul și instruirea sunt obligatorii pentru membrii Comisiei de etică a Universității. Fiecarui membru îi este solicitat să participe într-un singur training.
(4) În mod similar, în parteneriat cu organizații ale societății civile, Universitatea va pune la dispoziția studentilor astfel de traininguri și oportunități de instruire în functie de capacitate.
ART. 13. Reclamații și sancțiuni
(1) Studenții și personalul care sunt victime ale unui incident antisemit (discriminare, hărțuire verbală sau fizică) sau sunt martori ai unui astfel de incident (precum este descris în Art. 11) sunt încurajați să îl raporteze și să ceară asistență în conformitate cu procedurile de reclamații stabilite în Codul de etică al Universității.
(2) În conformitate cu procedurile existente, consecințele încălcării prezentului Cod depind de gravitatea incidentului. Sancțiunile variază pornind de la a cere iertare în mod public până la acțiuni disciplinare, concediere, suspendare sau exmatriculare.
(3) Comisia de etică este încurajată să se consulte cu organizațiile societății civile relevante pentru evaluarea incidentelor.

CAPITOLUL V
Dispoziții finale
ART. 14

În stabilirea unor măsuri de combatere a manifestărilor de natură xenofobă, antisemită, rasistă se va avea în vedere totdeauna protejarea principiilor formulate în Carta universității, în special cele referitoare la libertatea de gândire, diversitatea opiniilor de natură științifică formulate în mediul academic și gândirea critică în acest context.

PREȘEDINTELE SENATULUI
Prof. univ. dr. Dávid László

Avizat consilier juridic,
Av. Zsigmond Erika

Anexa 1
Definiția de lucru a antisemitismului elaborată de IHRA

Alianța Internațională pentru Memoria Holocaustului (IHRA) reunește guverne și experți pentru a consolida, dezvolta și promova educația, memoria și cercetarea cu privire la Holocaust în întreaga lume, precum și pentru a sprijini angajamentele asumate în Declarația de la Stockholm din 2000. Definiția de lucru și fără caracter juridic obligatoriu a antisemitismului a fost adoptată la 26 mai 2016 de cele 31 de țări membre ale Alianței Internaționale pentru Memoria Holocaustului.

„Antisemitismul este o anumită percepție a evreilor, care poate fi exprimată ca ură împotriva evreilor. Manifestările retorice și fizice ale antisemitismului sunt îndreptate către evrei sau neevrei și/sau proprietățile acestora, către instituțiile și infrastructurile religioase ale comunităților evreiești."

Pentru a ghida IHRA în activitatea sa, următoarele exemple pot servi drept ilustrații:
Manifestările antisemitismului pot include atacuri la adresa statului Israel, conceput ca o colectivitate evreiască. Cu toate acestea, critica statului Israel sub o formă asemănătoare cu critica oricărei alte țări nu poate fi considerată antisemită. Antisemitismul acuză adeseori evreii de conspirație împotriva umanității și este adeseori folosit pentru a da vina pe evrei „pentru că lucrurile nu merg bine". El se exprimă verbal, în scris, sub formă vizuală și prin acțiuni și recurge la stereotipuri sinistre și la trăsături de caracter negative.

Exemplele contemporane de antisemitism în viața publică, în mass-media, în școli, la locul de muncă și în sfera religioasă pot include, ținând seama de contextul general, următoarele aspecte, fără a se limita însă doar la acestea:

- acțiuni de incitare, ajutare sau justificare a uciderii sau a vătămării evreilor în numele unei ideologii radicale sau al unei percepții radicale a religiei;
- formularea unor acuzații false, dezumanizante sau stereotipice despre evrei ca atare sau despre puterea evreilor ca forță colectivă – de exemplu, dar nu numai, mitul despre o conspirație evreiască mondială sau despre controlul mass-mediei, al economiei, al guvernelor sau al altor instituții sociale de către evrei;
- acuzarea evreilor ca popor ca fiind responsabili de fapte reprobabile reale sau imaginare comise de un singur evreu sau grup de evrei, sau chiar de fapte comise de către neevrei;
- negarea existenței, a amplorii, a mecanismelor (de exemplu, camerele de gazare) sau a intenției genocidului populației evreiești comis de către Germania național-socialistă și de suporterii și complicii acesteia în timpul celui de-al doilea război mondial (Holocaustul);
- acuzarea evreilor ca popor sau a Israelului ca stat de inventarea sau exagerarea Holocaustului;
- acuzarea cetățenilor evrei ca fiind mai loiali Israelului sau presupuselor priorități ale

evreilor în întreaga lume decât intereselor națiunilor din care fac parte;

● refuzarea dreptului evreilor la auto-determinare, de exemplu, susținând că existența statului Israel este un fapt rasist;

● aplicarea unor standarde duble prin faptul că i se solicită acestuia un comportament care nu se solicită sau așteaptă din partea niciunei alte națiuni democratice;

● utilizarea unor simboluri și imagini asociate antisemitismului clasic (de exemplu, acuzarea evreilor de uciderea lui Iisus sau de sacrificii rituale) pentru a caracteriza Israelul sau israeliții;

● compararea politicii israeliene contemporane cu cea a naziștilor;

● atribuirea responsabilității pentru acțiunile statului Israel întregii colectivități a evreilor.

Actele antisemite reprezintă o infracțiune atunci când sunt definite ca atare prin lege (de exemplu, în anumite țări, negarea Holocaustului sau distribuirea unor materiale antisemite).

Infracțiunile sunt antisemite atunci când țintele atacurilor, fie că este vorba de persoane sau de proprietăți (cum ar fi clădiri, școli, lăcașuri de cult și cimitire) sunt alese pentru că sunt, sau sunt percepute a fi, evreiești sau asociate evreilor.

Discriminarea antisemită este refuzul de a acorda evreilor oportunități sau servicii disponibile pentru ceilalți și este ilegală în multe țări.